

Bruselj, 17. november 2023
(OR. en)

15116/23

RECH 487

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: *Priprava na zasedanje Sveta (konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in veselje)), 7. in 8. december 2023*
Valorizacija raziskav kot orodje za okrevanje in odpornost gospodarstva in industrije
– orientacijska razprava

V prilogi vam pošiljamo dopis predsedstva o valorizaciji raziskav kot orodju za okrevanje in odpornost gospodarstva in industrije, ki bo podlaga za orientacijsko razpravo na seji Sveta za konkurenčnost 8. decembra 2023.

Valorizacija raziskav kot orodje za okrevanje in odpornost gospodarstva in industrije

Orientacijska razprava

Svet in tudi Evropska unija se v zadnjih letih soočata z nenehnimi krizami ter perečimi energetske in gospodarskimi izzivi, ki zahtevajo krepitev vrednostnih verig, zlasti v kritičnih sektorjih, kot so umetna inteligenca, polprevodniki ter globoke in digitalne tehnologije. Unija mora obravnavati tudi pomanjkanje delovne sile in spretnosti v teh strateških sektorjih ter razvijati nove politike za doseganje in razvoj učinkovitih tehnoloških rešitev, ki lahko na splošno koristijo družbi. Politični voditelji in voditeljice so v zvezi s tem poudarili, da imajo znanost in inovacije ključno vlogo pri spreminjanju poteka dogodkov.

EU in njene države članice aktivno spodbujajo politike na področju raziskav in inovacij prek zaporednih okvirnih programov za raziskave in inovacije ter evropskega raziskovalnega prostora, in sicer z dejavnostmi, namenjenimi spodbujanju podjetništva na področju raziskav in inovacij, zagonskih podjetij, MSP, podjetij v razširitveni fazi in partnerstev z industrijo. Zato se Uniji priznava odličnost na področju raziskav in inovacij, med drugim glede kakovosti, izvirnosti, učinkov in prispevkov. Opozoriti je treba, da vse znanstvene raziskave ne vodijo v inovacije, ki ustvarjajo vrednost za družbo, in da vse raziskave ne ustrezajo političnim prioritetam. Vendar pa je doseganje kar največjega učinka rezultatov raziskav nedvomno ključni korak k vzpostavitvi trajnostnega gospodarstva, ki krepi družbo in prispeva k blaginji državljanov. Zato bi morala biti opredelitev trdnih rešitev za soočanje s finančnimi in regulativnimi ovirami na področju raziskav in inovacij evropska strateška prioriteta.

Svet EU je med češkim predsedovanjem sprejel priporočilo o vodilnih načelih za valorizacijo znanja. To priporočilo Sveta vsebuje sklop 24 vodilnih načel na področjih, kot so valorizacija v politiki na področju raziskav in inovacij, spretnosti in zmogljivosti, spodbude, upravljanje intelektualnih sredstev, ustreznost v shemah javnega financiranja, vzajemno učenje, metrika, spremljanje in vrednotenje. Zajeti so različni akterji in dejavnosti, poudarek pa je na celotnem ekosistemu raziskav in inovacij, vključno z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi oblikovalci politik, ter na pomenu razvoja podjetniških praks in spretnosti ter potrebi po povečanju učinka raziskav, razvoja in inovacij. Priporočilo spodbuja tudi podjetniške pristope s poudarkom na uporabi in ponovni uporabi znanja za povečanje učinka, opira pa se na angažiranost deležnikov in njihovo dejavno sodelovanje v dejavnostih valorizacije.

Kljub temu se EU sooča s težavami pri izkoriščanju valorizacije raziskav ter ustvarjanju družbene in gospodarske vrednosti znanja. Treba je povezati različna področja in sektorje ter podatke, znanje in izkušnje ter rezultate raziskav pretvoriti v trajnostne proizvode, storitve, rešitve in politike, ki učinkovito dosežejo trg in koristijo družbi. Valorizacijo znanja v EU ovirata dve glavni medsebojno povezani oviri, in sicer prečkanje t. i. „doline smrti“ in reševanje „paradoksa inovacij“. Ta dva dejavnika ovirata povečanje družbene vrednosti in učinka naložb v raziskave in inovacije. Premostitev „doline smrti“ in razrešitev „paradoksa inovacij“ sta ključni nalogi in mejnika pri oživljanju gospodarske blaginje Evropske unije, doseganju odprte strateške avtonomije in spodbujanju izvajanja inovativnih rešitev za svetovne izzive.

Cilj vodilnih načel EU za valorizacijo znanja v politiki na področju raziskav in inovacij je zagotoviti, da se pri javno financiranih dejavnostih upošteva kar najširša možna družbena uporaba in valorizacija intelektualnih sredstev, ustvarjenih z dejavnostmi na področju raziskav in inovacij, obenem pa ozaveščati in upoštevati vprašanja suverenosti, ob vključevanju vseh akterjev v ekosistemu in spodbujanju zasebnih naložb. Poleg tega novi evropski program za inovacije uvaja nove pristope za spodbujanje sodelovanja med evropskimi inovacijskimi ekosistemi s poudarkom na strateških tehnoloških področjih, kot so regionalne inovacijske doline, in poziva k skupnim strategijam za valorizacijo znanja.

Pozivamo vas, da izrazite svoje mnenje o naslednjih vprašanjih:

1. Kateri so glavni izzivi v zvezi z valorizacijo rezultatov raziskav za oživitev industrije in gospodarstva EU?
2. Kako bi lahko zagotovili, da je valorizacija raziskav in inovacij v skladu s prioritetami EU in držav članic (na primer zelenim in digitalnim prehodom), ki ustrezajo potrebam državljanov in državljanek?
3. Katere nacionalne ukrepe izvajate za spodbujanje valorizacije raziskav na strani povpraševanja (na primer javna naročila, standardi, ozaveščanje državljanov) ter spretnosti in učnih programov, ki omogočajo razumevanje procesa valorizacije znanja tudi z vidika industrije?
